

ἀλειμμάτωμαν τό, Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλειμμάτωμα.

“Αρτυσις φαγητοῦ διὰ λίπους ἐνθ’ ἀν. : Τῇ φασὶ τὸ ἀλειμμάτωμαν.

ἀλειμματώνω Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἀλειμματώνων Θράκ. (Μάδυτ.) ἀλειμμάτων Ἀπούλ. (Καλημ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλειμμάτων. Τὸ ἀλειμμάτων ἐκ τῆς δομαστ. τοῦ ἑνικοῦ.

1) Ἀρτύω φαγητὸν διὰ λίπους Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

2) Ἀλείφω ἡ κηλιδώνω τι διὰ λίπους Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.)

γ) Ἀλείφω Ἀπούλ. (Καλημ.): Τὸν ἀλειμμάτωνει μα.

2) Παχύνω, καθίσταμαι εὐτραφής, συνήθως ἐπὶ ζωῶν Θράκ. (Μάδυτ.): “Ἄς τοὺ σφάξουμι τὸν πρόβατον μας, γιατὶ ποὺλι ἀλμάτονσι.

ἀλειμμοφωτιά ἡ, ἀμάρτ. ἀλειμμοφοντιά Θράκ. ἀλμονφοντιά Θράκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλειμμάτων καὶ φωτιά. Τὸ α’ συνθετ. ἐκ τῆς ὄνομαστ. τοῦ ἑνικοῦ.

‘Αλειμμάτοκέρι, δὲ ίδ.

ἀλειδ τό, Σῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλειά.

‘Αλιεία: Πάμε ‘ς τ’ ἀλειδ. Συνών. ἀλειά 1.

ἀλείπαστος ἐπίθ. Πελοπν. (Καρδαμ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λειπαστὸς <λειπάζω.

‘Ο μὴ δυνάμενος νά λείψῃ, ἀνατόφευκτος.

ἀλειτούργητος ἐπίθ. κοιν. ἀλειτούργητος Λυκ.

(Λιβύσσ.) ἀλουτούργητος Ίων. (Κρήν.) Μεγίστ. Σύμ.

ἀλουτούργητος Κύπρ. Ρόδ. ἀλειτούργητος Κάλυμν. ἀλει-

τούργητος Κρήτ. Πελοπν. (Λάστ.) κ. ἀ. ἀλειτρούργητος Ήπ.

“Ιος Κάσ. Κρήτ. Νάξ. (Απύρανθ.) Πελοπν. (Μεσσ.) κ. ἀ.

ἀλουτρούργητος Κέρκ. (Αργυρᾶδ.) Νίσυρ. ἀλειτούργ’γονς

Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἀ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀλειτούργητος = ἀπηλλαγμένος λειτουργιῶν, ἥτοι βαρειῶν τινῶν δημοσίων εἰσφορῶν. Αἱ σημεριναὶ σημ. ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς λατρείας.

1) Παθ. ὁ μὴ λειτουργούμενος, ὁ ἄνευ λειτουργίας μένων, ἐπὶ ναοῦ, εἰς τὸν δόποιον δὲν τελεῖται λειτουργία κοιν.: Ἐκκλησιὰ ἀλειτούργητη πολλαχ. Ἐμ’ κι ἀλειτούργ’γ’ ἡ ἐκκλησιὰ μας τὴν Κυριακὴν Αίτωλ. Ὁλόδροσες πρασινάδες καὶ χλωρασμὲς κρύβουν ‘ς τὰ χλοερὰ βάθη τους τὸ ἐκκλησιδάκι τὸ ἀλειτούργητο ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 116 || “Ἀσμ.

Ἐμίσσεψες καὶ μ’ ἀφησες σὰν βιόλα μαραμμένη, σὰν ἐκκλησιὰ ἀλειτούργητη, σὰν χώρα γκρεμισμένη

Πελοπν. (Αργολ.)

Σηκώνεται το’ ἐ λυερὴ σὰν παραλοϊσμένη, σὰν ἐκκλησιὰ ἀλειτούργητη, σὰν κάστρο κουρσεμένο Μεγίστ.

“Οπον μ’ ἐφίλειε το’ ἥλεε ποτὲ δὲ μ’ ἀπαρνειέται τοιαὶ τώρα μ’ ἀπαρνήθητος σὰν καλαμεὰ ‘ς τὸν κάμπο, σὰν ἐκκλησιὰ ἀλειτρούργητη, σὰ χώρα κρονοσεμένη

“Ιος

“Ἐρημιον, ἀλουτούργητον τῷ ἀπὸ πολλοῦ κλεισμένον, μέσα ‘ς τ’ ἀγκάθικα τὰ πυκνὰ φραμένον τῷ ἀλειτούργητον

(ἐνν. τὸ ἐκκλησιδάκι) Κύπρ. β) Ὁ μὴ καθιερωθείς, ὁ μὴ ἀγιασθείς διὰ λειτουργίας πολλαχ. : Ἀλειτούργ’γ’ εἰκόνα Αίτωλ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Νομοκάν. 1,87 (ἔκδ. JCotelerius) «εἴ τις ιερεὺς οὐ λειτουργήσει, ἀλλὰ φάγη τὰς προσφορὰς ἀλειτουργήτους, ἐπιτίμιον ἔχει χρόνον ἔνα μετανοίας». γ) Τὸ θηλ. ἀλειτούργητη Θράκ. (Σηλυβρ. Τσανδ.) καὶ οὐδ. ἀλειτούργητο Ήπ. (Δρόβιαν.) Θράκ. (Τσανδ.) οὖσ., ἀραβόσιτος, ὅστις δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν παρασκευὴν ἄρτου τῆς λειτουργίας, διότι οὗτος πρέπει νὰ είναι καθαρὸς ἐκ σίτου (τὸ θηλ. κατ’ ἔλλειψιν τοῦ οὐσ. προσφορὰ ἐσήμαινε κατ’ ἀρχὰς τὴν προσφοράν, ἡ ὅποια δὲν παρεσκευάζετο ἐκ σίτου καθαροῦ καὶ ἐπομένως δὲν ἡδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν τέλεσιν λειτουργίας, βραδύτερον δὲ κατήντησε νὰ σημαίνῃ τὸν ἀραβόσιτον, ὅστις είναι ὁ κατ’ ἔξοχὴν ἀκατάλληλος εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, τὸ δὲ οὐδ. διοίως κατ’ ἔλλειψιν τοῦ οὐσ. ἀλεύρι, διοῖον ἐνν. τὸ ἔξ αραβοσίτου): “Ἐχει μέσα καὶ ἀλειτούργητη τὸ ἀλεύρι Σηλυβρ. δ) Ὁ μὴ μεταβαίνων εἰς τὸν ναὸν πρὸς ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας καὶ γενικῶς ὁ ἔξ ἀδιαφορίας παραμελῶν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων Ίων. (Κρήν.) Κάλυμν. Μεγίστ. Νίσυρ. Πελοπν. (Αρκαδ. Λακων. Λάστ. Μεσσ. κ. ἀ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἀ.: Χριστιανὸς ἀλουτρούργητος Νίσυρ. ε) Ὁ μηδὲν ιερὸν καὶ ὅσιον ἔχων, ὁ σκληρός, ἀσπλαχνός, φιλάργυρος καὶ γενικῶς ὁ ἀλιτήριος, ὁ μεστὸς πάσης κακίας Αθῆν. Ἀνδρ. Ήπ. Θεσσ. Κάσ. Κρήτ. Μεγίστ. Πελοπν. (Αρκαδ. Γορτυν. Λακων. Λάστ. Συκεὰ Κορινθ. κ. ἀ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἀ.: Βρέ τὸν ἀλειτούργητο - τὴν ἀλειτούργητη! (ἔκφρασις ἀποστροφῆς καὶ ἀπεχθείας) Αθῆν. Πελοπν. κ. ἀ. Τί ἀλειτούργ’γονς κόσμους είνι μὴ φοντᾶς! Αίτωλ. Σοῦ ’ν’ ἔνας ἀλειτούργ’γονς, ὅτ’ νὰ χαλέψ’ς, ποντὲ δέ σ’ διῆ’ τίτοντα αὐτόθ. Τί πιρ’μέν’ς ἀτ’ ἀλειτούργ’γον ἄνθρουπον! αὐτόθ. || “Ἀσμ.

Γὰ ἐς τὴν ἀλειτρούργητη, λόγγα ποῦ μοῦ τὰ λέει!

ἄμε, καλή, κι ὡς μ’ ἥκαιψες, πάντα καμένη νά σαι!

(’ές=δές, ίδε) Κάσ. Πβ. ἀ μετάλαβος. ζ) Μεταφ. ὁ βόρειος ἄνεμος (ώνομάσθη οὕτω διὰ τὴν σφοδρότητά του καὶ τὸ δριμὺ ψῦχος) Μακεδ. (Θεσσαλον.)

2) Ἐνεργ. ὁ μὴ ἐκτελέσας τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐπὶ ιερέως Λυκ.

(Λιβύσσ.) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ. ἀ. : “Ο παππᾶς ἔφυγε ἀλειτούργητος Έρμούπ. || Παροιμ. Παρὰ παππᾶς σκουτουμένους κάλλια παππᾶς ἀλειτούργητος (προτιμότερον νὰ μὴ λειτουργήσῃ ὁ ιερεὺς παρὰ νὰ φονευθῇ, ἥτοι δύο κακῶν προκειμένων τὸ μὴ χειρὸν βέλτιστον. Εἰς τὴν παροιμ. πάντως ὑπόκειται διήγησίς τις) Λιβύσσ.

ἀλείφης ἐπίθ. Ιόνιοι Νῆσ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλείφω.

“Ο ἔχων τὴν ιδιότητα νὰ ἀλείφεται: Παροιμ. Ἀλείφης ἐν ἀβγὸ ἔφαγε κι ἀλείφτηκε ὡς τὸν κόλο (ἐπὶ τὸν φύσει ἀδεξίου καὶ ωπαροῦ, ὅστις δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ ἔαυτὸν καθαρόν, καταρρυπαίνεται δὲ καὶ ἀν ἐν φόνι λάβῃ εἰς χεῖρας, ἥ ἐπὶ τοῦ ἀναστατοῦντος τὰ πάντα πρὸς ἐκτέλεσιν ἀσημάντου ἔργου. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,446).

ἀλειφτήρι τό, ἀλειφτήριον Πόντ. (Οἰν.) ἀλειφτήριον Πόντ. (Οἰν.) —Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλείφω. Πβ. καὶ ἀρχ. οὐσ. ἀλειπτήριον.

Τεμάχιον ἐριούχου ὑφάσματος, διὰ τοῦ διοίου σαπωνίζουν τὸ σῶμα οἱ λουόμενοι Πόντ. (Οἰν.) Πβ. σαπονιστήρι.

